

V I E N Y B Ė

70-ti M. 23 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1956 M. BIRŽELIO (JUNE) 15 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 c

SVEIKINAME LIETUVIŲ SĄSKRYDĮ WASHINGTONE

DABAR

Dar vienas sąskrydis
Kalbant apie klaidas
Paukščiai ir vabalai

Amerikos lietuviai renkasi dar vienam sąskrydžiui.
Sąskrydis. Ką tai reiškia?

Tai jau ne pirmas kartas, kai besąlyginės Lietuvos meilės įkvėpti Amerikos lietuviai, lyg tie pavasario paukščiai, pakėlę sparnus grįžti į savo senuosius lizdus šiaurėje, renkasi čia.

Pirmasis Amerikos lietuvių sąskrydis Washingtone įvyko antrojo pasaulinio karo metu, kada lyg ant plauko kabojo žmonių ir jos civilizacijos likimas.

Šiandien Amerikos lietuviai vėl renkasi. Jie renkasi tos pačios didžiausios, galingiausios ir turtingiausios pasaulio respublikos sostinėje, kur laisvės vilties žiburys tebešviečia visoms pavergtoms tautoms.

Mes sveikiname ketvirtąjį Amerikos lietuvių sąskrydį Washingtone. Kartu mes norėtume tikėti, kad tai yra priešpaskutinis sąskrydis.

Taip, nes penktasis ir paskutinis Amerikos lietuvių sąskrydis turės įvykti Lietuvos laisvės triumfo dienomis. Kai Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Tokie mūsų linkėjimai šiam sąskrydžiui.

.....

Dabar jau ir Laisvė džiaugiasi, kad Sovietų Sąjungoje „eina prie atkeitimo pavadinimų tų vietovių bei gatvių, kurios buvo pavadintos gyvų žmonių vardais.“ Girdi, -

„Daugiausia, aišku, viečių įstaigų ir gatvių gavo Stalino pavardė. Na, ir kas? Pasirodo, kad jis, be gerų darbų, buvo atlikęs ir negerų. Pasirodo, kad buvo padaryta didelė klaida, statant jam (dar gyvam esant) paminklus...“

Toliau lietuvių komunistų laikraštis jau visai atvirai prisižįsta:

„Mums, pavyzdžiui, nepatiko, kad tokiam Kaune Laisvės alėja buvo pavadinta Stalino prospektu, kad Vilniuje Gedimino gatvė buvo pavadinta Stalino prospektu.“

Todėl, girdi, „gerai, kad dabar padarytos klaidos atitaisomos.“

Gerai, tai gerai, bet klausimas kiek tų klaidų buvę Stalino garbintojai, Chruščėvas ir kompanija, dabar rengiasi atitaisyti.

Pati didžiausia klaida, kurią Stalinas buvo padaręs, tai - Baltijos valstybių inkorporavimas į Sovietų Sąjungą.

Ar ši klaida taip pat bus atitaisyta?

.....

Lietuvių komunistų laikraštis Brooklyne, kaip matote, dar nedrįsta iškelti visų Stalino klaidų.

Tuo tarpu netenka abejoti, kad Laisvės redaktoriams dar ir daugiau kas nepatinka. Jiems, pavyzdžiui, negalėjo patikti, kad visa Mažoji Lietuva, su jos miestais ir kaimais, buvo surusinta.

Bet Laisvė niekad neprotestavo, kad pavyzdžiui, Tilžė buvo pavadinta Sovietsku, Ragainė - Niemanu, Įsrutis - Černikovsku, Gumbinė - Gusevu...

Mažąją Lietuvą pavertę „Leningrado sritimi“, rusai su ja į trumpą laiką padarė tai, ko vokiečiai neįstengė padaryti ištisais šimtmečiais.

Prie tų „negerų darbų“, dėl kurių dabar jau ir Krekliui pasidavusi Laisvė smerkia Staliną, savaime suprantama, priklauso ir Mažosios Lietuvos rusinimas.

Bet Laisvė dar nėra laisva taip plačiai išsižioti.

Būtų stebuklas, jeigu lietuvių komunistų laikraštis pasisakytų už nepriklausomą - net ir komunistų valdomą - Lietuvą.

Tarp paukščio ir vabalo yra didelis skirtumas: Vienas skrenda, kitas lenda.

JUOZAS TYSLIAVA

Ryšium su Lietuvių Sąskrydžiu, įvykstančiu šį šeštadienį Washingtone, Antanas Oliš, Chicagos Sanitarinio Distrikto prezidentas, taip pat turėjo pasitarimą su senatorium Dirksenu ir Atostovų Buto nare, republikone iš Illinois, Marguerite Stitt Church.

NAUJAS SOVIETŲ MANEVRAS

Anais laikais, kai vakarai pretendavo apsupę Sovietų Sąjungą spygliuotų vietų tvora, Kremliaus taktika, kaip ir vakariečių, buvo paprasta. Tebuvo tik vienas komunistų lošėjas pasaulyje, ir tas pats, palaikomas vietos komunistų partijų, nedrįso pilnai angažuotis.

Bet po antrojo pasaulinio karo, nekaltant jau apie Mao Tse Tungą, maršalas Tito pasirodė su ypatinga jėga.

Tito teturi 15 milijonų jugoslavų, bet jis buvo tos rūšies komunistas, kuris drįso priešintis Stalinui ir įrodė, kad komunistinė valstybė gali gyventi be Maskvos įsakymų ir net veikdama prieš jos valią.

Dabartiniai Kremliaus valdovai, atrodo, palankiai žiūri į

Vienybės korespondento
Europoje

šitą laikyseną. Jie švelnina savo taktiką ir pradeda naują politiką, kuri sukelia nerimo vakaruose.

Prieš važiuodamas į Maskvą, Tito turėjo pasitarimus su italų komunistų vadu Togliatti, kaip matome, Tito varo savo politiką.

Jei šiandien Italijoje, ar Prancūzijoje rinkimuose komunistai praranda balsų, jie to nepaiso, ypač jei socialistai juos gauna. Jie mano, kad Krekliui pradėjus naują politiką, nebus kliūčių vakaruose įsigalėti liaudies frontui. Italijoje komunistai į priekį mėgins pastatyti socialistą Nenni,

Prancūzijoje jau mėginama iškišti Mendes-France arba Pierre Cot.

Žodžiu, liaudies frontas apims komunistus, kairiuosius socialistus, progresistus ir kairiuosius radikalus.

Šito orkestro dirigentas Tito yra tikras laimėjimu ir todėl stengiasi įtikinti Bulgariją ir Chruščėvą, kad vakarų komunistams būtų leidžiama laisvai veikti su kaimyninėmis partijomis. Šis Tito manevras apims tris kraštus: Italija, Prancūziją ir Vokietiją. Jei pasiseks dvejose, vakarai bus pralaimėję.

Tuo tarpu dialogas tarp Kremliaus ir Washingtono tęsiasi.
(Nukelta į 3 psl.)

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

MAŽESNĖ, BET STORESNĖ

Vienybė, pakeitusi savo formatą, be abejo, sustiprino turinį, kas aiškiai matyti iš trumpų bet kondensuotų straipsnių.

Mąstančios visuomenės tarpe Vienybės pasisekimas garantuotas.

Bendradarbiams irgi gera mokykla: kaip 4 - 5 psl. rankraštį sutraukti į 1-2 psl., - raštu trumpiau išreikšti tai, kas norima pasakyti.

Nors tokia naujo griežtumo tvarka mums primena kariškus raportus, bet faktinai visiems išeina į naudą: skaitytojams ir bendradarbiams sutaupoma laiko, energijos, sveikatos ir, pagaliau, medžiagos, gi, leidyklai - pinigai. Tai yra patys svarbiausi dalykai, kurie turėtų visiems patikti.

Alfonas Giedraitis
Los Angeles, Cal.

MAN LABAI PATINKA NAUJOJI VIENYBĖ

Aš esu sena Vienybės skaitytoja, nes ją skaitau jau kelios dešimtys metų. Esu mačiusi visokių pasikeitimų Vienybėje. Bet šis paskutinis jos formato pakeitimas man labiausiai patinka. Atvirai pasakysiu, kad man labai patinka naujoji Vienybė. Patogi, marga savo turiniu ir tikrai neperdaug paveikslų.

Antanina Cirkellėnė
Woodhaven, N. Y.

DARO MALONESNĮ IŠPŪDĪ

Siunčiu 5 dolerių vertės pašto perlaidą Vienybės prenumeratai pratęsti.

Pats laikraštis, po pertvarkymo, daro malonesnį išpūdį. Ir patogesnis, negu pirmiau.

P. Baltrukonis
Hartford, Conn.

PLATŪS GALIMUMAI

Pirmieji du naujosios Vienybės numeriai dar nebuvo tobuli. Na, bet ir pati Vienybės redakcija prisipažino, kad pradžia kaip ir kiekvieno darbo pradžia, jai nebuvo lengva. Atrodo, kad pirmieji Vienybės numeriai, ypač jų paveikslai, buvo per tamsūs. Visai kas kita dabar. Paskutiniai du Vienybės numeriai tiesiog malonu paimti į rankas. Esu tikra, kad Vienybė šia tobulėjimo kryptimi eis toliau. Ypač pageidaučiau daugiau lietuviško gyvenimo paveikslų.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Juozas Tysliava
Editor and Publisher

Vyt. Gedgaudas
Managing Editor

Editorial and Business Office
412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EV 4-0862

Entered as Second Class Matter
Oct. 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$5.00
Other Countries \$6.00

Šioje naujoje spaudos technikoje, kuriai įgyvendinti ir aš turėjau malonumo prisidėti, yra labai daug plačių galimybių. Suprantu, kad Vienybei reikalinga dar viena mašina, kurią mes visi turėtume padėti jai įsigyti. Vienybės reikalai turi rūpėti kiekvienam jos skaitytojui. Kaip ten bebūtų, naujaja Vienybė ne tik aš, bet ir kiti labai patenkinti.

Pr. Laplenė
Stony Brook, L. I.

KUR KULTŪROS NAMAI

A. Giedraitis Vienybėje iškelė labai įdomų klausimą - kodėl mažiau pasiturintieji lietuviai jau yra įsigiję kultūros namus, gi Amerikoje pasitenkinama vien tik bažnyčių statymu?

Klausimas įdomus ir reikėtų jį iš pagrindų išgildinti, atnaujinant tikrąją priežastį dėl ko Los Angeles lietuviai nesugebėjo išpildyti anų metų užsimojimą - įsigyti savo Kultūros Centro namų.

Ona Račkienė
N. Hollywood, Calif.

Draugas išvien su komunistais?

Prieš keletą dienų Draugas paskelbė pranešimą, kuriame prašoma siųsti žinių apie buvusį Suvalkijos ūkininkų sukilimą dar Nepriklausomybės laikais. Pranešime nurodytas ir adresas, kur galima siųsti žinias apie asmenis, kurie vienu ar kitu būdu dalyvavo tame ūkininkų judėjime.

Kad lietuviškas laikraštis, dar save vadinęs patrijotiniu, spausdintų tokius dalykus, niekad nesinorėjo tikėti.

Tai yra tikras pasitaikinkavimas komunistams!

Bolševikams užėmus Lietuvą 1940 metais, jie tuoj pradėjo rinkti žinias apie buvusį Suvalkijos ūkininkų sukilimą. To pasekoje jie areštavo visą eilę asmenų, kuriuos enkavedistai žiauriai kankino Marijampolės kalėjime: jų tarpe K. iš Suv. Kalvarijos, J. iš Keturvalakių, gi ūkininkas S., iš Žaliosios, buvo nužudytas 1941 m. balandžio mėn. tik dėl to, kad teisme liūdijo prieš sukilimą.

Ko siekia dabar besiskelbiantieji Drauge? Ar jie nori papildyti bolševikų archyvus?

V. Balsys
Brooklyn, N. Y.

ALT NEGALĖS TOLIAU TOKIA PASILIKTI...

Būtų neprotinga norėti, kad visos lietuvių politinės srovės būtų vienodai nusistačiusios Vliko ar diplomatijos šefo atžvilgiu. Tokios tobulos padėties niekas nesiekia. Bet yra labai bloga, kai Amerikos Lietuvių Taryba sutelkusi keturias sroves, ima tarnauti tik dviejų srovių koalicijai. Tokia jos tarnyba gyvybiškai pažeidžia kitus Tarybos narius ir būtinai verčia juos daryti labai sunkias išvadas.

Amerikos Lietuvių Taryba negalės ilgai pasilikti tokia, kokia ji dabar yra, jei jos pirmininkas ir sekretorius nepakeis savo laikysenos Vliko at-

žvilgiu, Vliko, kurs nebėra visų lietuvių organizuotas ir vieningas telkinys Lietuvos laisvinimo reikalams.

Jei Amerikos Lietuvių Taryba nori išlikti dabartiniame savo sąstato, ji turi susilaikyti nuo tarnavimo Vlikui ir mažiausia - turi būti bent neutrali. Dabartinėse sąlygose Vlikas negali būti remiamas per Amerikos Lietuvių Tarybą. Jam parama gali eiti iš atskirų srovių, bet ne iš ALT.

Iki šiol turimi daviniai rodo, kad AL Tarybos dauguma ypač jos pirm. ir sekr., yra pasidarę Vliko tarnais. Ir tokiais būdami, naudoja visas priemones suniekininti žmones ar įstaigas, kurios jiems nepatinka, ir išgarbinti visais galimais blefais tuos, kurie artimi jų širdžiai, jų politiniams partiniams siekimams, jų ambicijoms. Jei Amerikos Lietuvių Taryba būtų visų Amerikos lietuvių išrinkta, tai reikėtų sutikti su daugumos valia ir jai pasiduoti. Bet dabar, kada Amerikos Lietuvių Taryba sudaryta iš keturių srovių

tai jos veikla turi būti visų tų keturių srovių užgirta. Deja, ALT santykiuose su Vliku ir su Diplomatiijos Šefu - tokio užgirimio nėra.

M. Jankus
Chicago, Ill.

SVEIKINO AKADEMINIO JAUNIMO INICIATYVĄ

Chicago, Ill. - Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių S-gos Chicago Skyriaus Valdyba, gegužės 29 dienos posėdyje, tarp kito ko, paminėjo mūsų Akademino Jaunimo Peticijos JAV Prezidentui iniciatorių ir vykdytojus.

Tuo reikalu nutarime pasakyta: „Džiugu ir labai miela pasenusiems ir amžiaus bei išgyvenimų naštos prislėgtiems Lietuvos Kariuomenės 1918-20 metų savanoriams kūrėjams, pajusti ir matyti šioje šalyje, mūsų akademino jaunimo realias ir nuoširdžias pastangas kovoje dėl mūsų krauju ir prakaitu gausiai kovose sulaistytos tėvų žemės laisvės ir nepriklausomybės.

Kūrėjai-savanoriai laiko savo šventa pareiga netik JAV Prezidentui adresuotą Jaunimo Peticiją pasirašyti, bet mielai kuris ir kiek begalėdamas stengiasi padėti ją įvykdyti.

Taigi, Jaunimo Peticijos iniciatorius ir vykdytojus visų skyriaus narių vardu, nuoširdžiai sveikina ir linki jiems užsibrėžtą tikslą sėkmingai įvykdyti.

Valio mūsų akademino jaunimas, mūsų naujieji savanoriai-kūrėjai.

**Kazimieras Šlenys, Pirm.
Adolfas Juodka, kasininkas
Konst. Petrauskas, sekr.**

Lietuviška Radijo PROGRAMA

AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Sekmadleniais 7-8 v. v.
Programos vedėjas
J. OLSAUSKAS
Reikalų vedėjas ir pranešėjas
LEONARDAS MARTVIGAS

RAMUNĖS

Ramunų arbata visada yra gera gerti. Ramunų šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geriausia praktiniam sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25. Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltingei, reumatizmui ir kirminams išvartinti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25. Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm! Visą kartą gali gauti už prisijungus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

John Baltaduonis FRANKFORD AVENUE CAFÉ

1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

KARLONAS Funeral Home

Lietuviams tarnauti daugiau, kaip 30 metų.

230 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.

Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktorai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

MŪSŲ MICHIGAN FARM SŪRIS YRA PATS GERIAUSIAS JŪSŲ MALONUMUI IR SVEIKATAI

JŲ GALITE PIRKTI IR VALGYTI SU PILNU PASITIKĖJIMU

Visos geresnės maisto krautuvės su pasididžiuo aprūpina jus su šiuo tikru lietuvišku sūriu.

Apsaugokite save ir savo artimuosius... Neleiskite save perkaltėti, kad pirtumėt pakaitalą. Reikalaukite tik

Michigan Farm Sūrio

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys, Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas.

Mes esame nuoširdžiai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės maisto krautuvėms, kad jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm sūrį, kuris paliko visų mėgiamausiu, Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

Jonas ir Angelina Andriuliai

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vienintėliai šio sūrio gamintojai, Fountain, Mich.

* Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

Peter Lisauskas - 69-15 53rd Ave., Maspeth, N. Y. TW 4-8087
Victor Abecunas - 351 Park St., New Britain, Conn. BA 3-1342

Mes pristatome sūrių įvairiems pobūviams

TRAUN'S BAR

AUGUST TRAUN, Sav.

N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE

RESTORANAS IR BARAS

941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA.
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

WASHINGTONO SĄSKRYDIS BUS GAUSUS DALYVIAIS

Jo tikslas: gauti kuo daugiau draugų bei remėjų amerikiečių tarpe Lietuvos laisvinimo bylai ir suburti lietuvišką jaunimą

Didysis sąskrydis Washingtone jau čia. Mūsų patriotingosios visuomenės susidomėjimas juomi daug didesnis ir palankesnis negu buvo numatyta. Vykstančiųjų skaičius tikrai gausus. Vieni patrauks savais automobiliais, kiti traukiniais, o daugelis lėktuvais.

Užbaigus paruošiamuosius darbus malonu pastebėti, kad vykstančiųjų reprezentacija tikrai įvairi, tiek srovų požiūriu, tiek organizacijų atstovavimu.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, ruošdama šį sąskrydį, turėjo du tikslus. Pirmas, gauti kuo daugiau draugų bei remėjų Lietuvos laisvinimo bylai Amerikos kongrese, vyriausybėje ir plačioje amerikiečių visuomenėje, kurios opinija labai svarbi ir reikšminga. Pati Sąjunga sau nieko nesiekia ir nieku nepasinaudos. Lietuvos laisvinimo reikalas yra mūsų visų reikalas, į kurį privalome visi įsitraukti kaip ir kuo kas gali. Mes esame įsitikinę šitokio sąskrydžio didele reikšme ir tai vykiname nuoširdžiai be jokių sau politinių apskaičiavimų. Mes nekalbame visų lietuvių vardu, bet kviečiame be skirtumų visus tuos, kuriems Lietuvos išlaisvinimas arti prie širdies. Šis sąskrydis neklūdo ir nepastoja kelią jokiems politiniams veiksniams, dirbantiems laisvinimo darbus. Mes esame įsitikinę, kad šiuo rimtu žygiu mes padedame sudaryti palankesnes sąlygas, sukurti daugiau įtakingų draugų ir remėjų tiems laisvinimo veiksniams, kad jiems būtų palengvinta, kad jų žygiai ir užsimojimai būtų efektingesni.

Ivykstančiu sąskrydžiu birželio 16-17 dienomis siekiame amerikiečių sluogsnams, spaudai ir radijo atstovams ir svetimų valstybių diplomatams parodyti lietuvių tautinį meną, dainą ir muziką, kad jie arčiau susipažintų su lietuvių tautos lobynu ir tikrai pajustų, jog lietuvių tauta kultūroje nemažiau pažengus už kitas pirmajiles tautas ir kad ji tikrai nusipelnė laisvės ir pilnos nepriklausomybės, kuomi kitos tautos džiaugiasi. Mes esame įsi-

tikinę, kad šitokios pastangos, kaip šis sąskrydis, duoda stiprybę į Lietuvos bylos eigą. Šitam tiki patriotingoji lietuvių visuomenė ir organizacijos, užtat ir nereikia stebėtis, kad nepaprastai gausų ir širdingą palankumą, pritarimą bei rėmimą. Nuo to nebesulaikys kelių asmenų neapdairus neigiamas pasisakymas, kuriuomi jie tik parodė savo menkumą ir tuo pačiu kartu nusigrįžimą nuo vyriausiojo mūsų uždavinio - Lietuvos laisvinimo. Į tai mes nekreipiame nė mažiausio dėmesio, palikdami tą visą jų laisvam pasirinkimui. Mes dirbome ir dirbsime pozityvius darbus, talkinome ir talkinsime visiems veiksniams, taip pat dirbantiems pozityvius darbus.

Mūsų organizacijų, didelių ir mažų, sąskrydžiu susidomėjimas ir jo rėmimas nepaprastai didelis. Čia pacituosiu tik kelis atsiliiepus. JAV L. Bendoruomenės Tarybos pirm. adv. J. Šlepetys sako: „Sąskrydžio prasmę ir jo didelę tautinai-politinę reikšmę mūsų lietuviškajam reikalui labai aukštai vertinu, to sąskrydžio iniciatorių bei rengėjų širdingai sveikinu ir linkiu, kad tasai svarbus-didingas parengimas bei lietuviškų kultūrinių jėgų demonstravimas pavyktų kuo geriausiai“. Jis pažada sąskrydin delegaciją atsiųsti. Tautos Fondo Valdyba rašo: „ALTS ruošiamojo sąskrydžio pasirinktam tikslui - kultūrinėmis priemonėmis prisidėti prie Lietuvos reikalo išskelimo plačioje amerikiečių visuomenėje mes visiškai pritariame ir linkime šia prasme Jūsų sąskrydžiui visokeriopos sėkmės“. Lietuvių Sąjunga „Ramovė“ šitaip pasisako: „Neabejotina, kad Sąskrydis atliks milžiniškos reikšmės darbą Lietuvos laisvinimo byloje. Todėl visi lietuviai, kurie trokšta savo tėvų žemei laisvės, turi Sąskrydį remti darbu ir aukomis ir kuoskaitlingiausiai Sąskrydyje dalyvauti“. Gi Lietuvių Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių Sąjunga, Chicagos skyrius šitaip atsiliepia, skirdami auką: „Mes, savanoriai-kūrėjai, negalime

užmerkti akių ir neįvertinti tų didžiųjų Jūsų pastangų Lietuvos laisvinimo byloje, negalime negirdėti Jūsų nuoširdaus kvietimo visų kas tik gali, kam brangi tėvynės laisvė, moraliai ir medžiaginiai prisidėti“. Šitaip kalba apie Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ruošiamą sąskrydį tie, kurie savo krauju, savo gyvybe apgynė Lietuvos nepriklausomybę ir kurie tikrai supranta ir įvertina pastangas ją vėl išlaisvinti. Čia pateiktos kelios trumpos ištraukos pilnai nušviečia sąskrydžio reikšmę ir jo reitumą.

Šis sąskrydis, įvykstantis birželio 16-17 dienomis turi dar ir kitą tikslą, būtent, suburti mūsų skautus, studentus ir bendrai jaunimą, kuris pasinaudodamas įvairiomis jam teikiomomis lengvatomis turės progos pamatyti gražiąją sostinę, susipažinti su aukštaisiais pareigūnais, pamatyti meno parodą, išklausyti gražios lietuviškos muzikos ir dainos, savo tarpe pasitarti, pasidalinti mintimis su garbingaisiais visuomenininkais, na ir pasiūlyti. Užtat nestebėtina, kad jaunimas veržiasi vykti. Pabuvoję Washingtone, be abejonės jie grįš lietuviškesni, daugiau pamilės lietuvių, ryžtingiau įsijungs į lietuviškus darbus.

Kas gali nepritarti ir neparemti šitokių užsimojimų? Nebent tas, kuriam visai nerūpi Lietuvos ir mūsų jaunimo likimas.

Kas tik išgali, kviečiamas sąskrydin būti liūdytoju šių svarbių įvykių ir asmeniniai įsijungti į šį svarbų darbą.

Dr. S. Biežis
ALT Sąjungos Pirm.

NAUJAS KREMLIAUS MANEVRAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Prėjusią savaitę Bulganinas atsakė į Eisenhowerio laišką dėl nusiginklavimo.

Sovietų diplomatija parodo, kad po nepasisekusios užsienio

Čiurlionio Meno Ansamblio dirigentas Alfonsas Mikulskis su žmona ir ansamblio reikalų vedėju Stempužiu.

ČIURLIONIO MENO ANSAMBLIS TURĖS NET DU KONCERTUS

„Birželio 16 ir 17 d. Lietuvių Sąskrydyje Washingtone turėsime net du koncertus“, pareiškė Vienybės bendradarbiui Čiurlionio Meno Ansamblio vadovas Alfonsas Mikulskis.

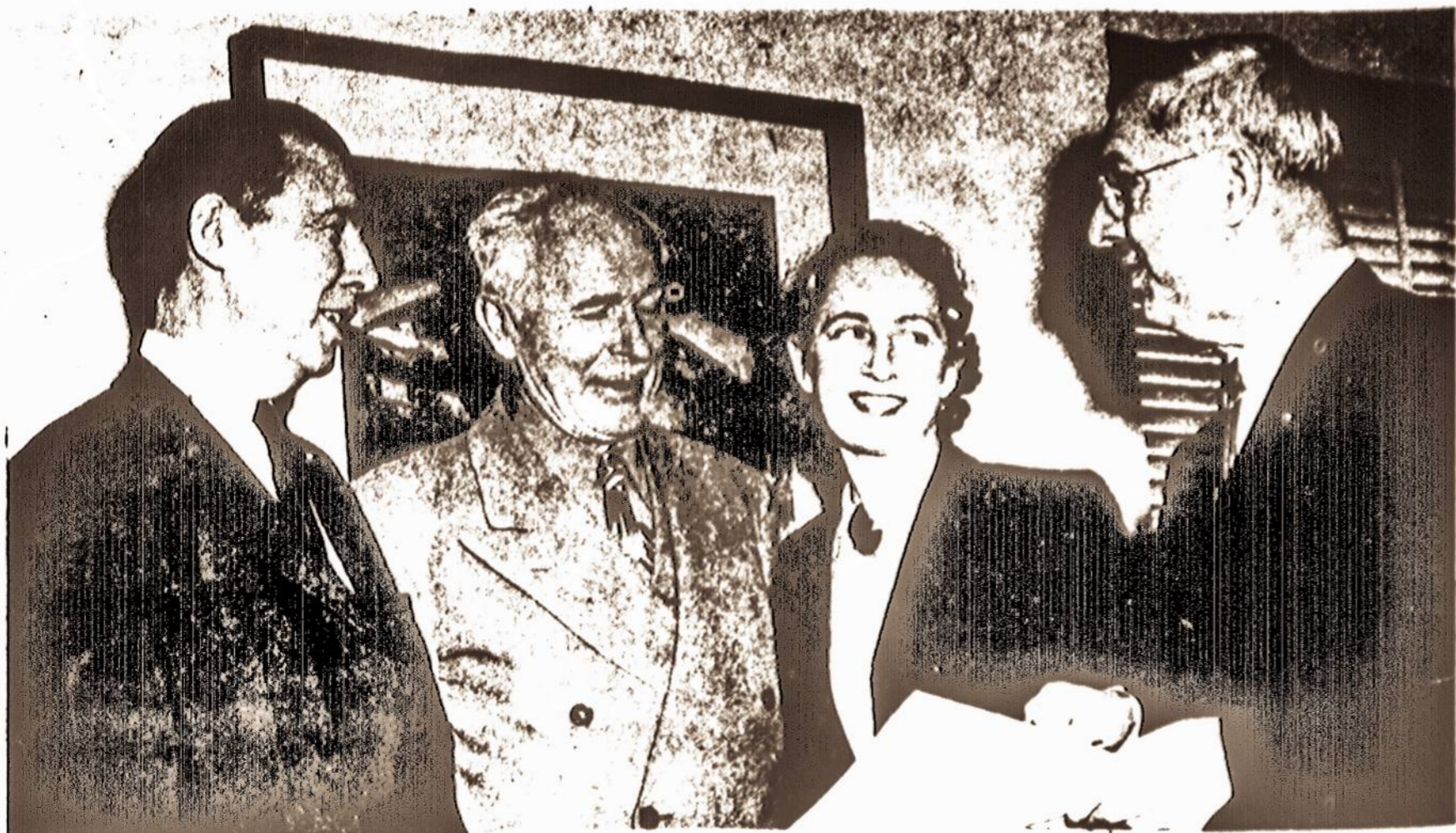
„Pirmasis koncertas įvyks sąskrydžio banketo metu su Washington National Symphony orkestru, kuriam aš vadovausiu, dalyvaujant solistams Aldonai Stempužienei, Juzei Krištolaitytei ir Vaciu Verikaičiui, gi antrasis koncertas bus be orkestro“.

Kadangi Čiurlionio Meno Ansambliis su savo skambia lietuviška daina jau antru kartu Washingtone pasirodo, mūsų bendradarbis paprašė A. Mikulskio papasakoti pirmosios viešnagės Washingtone įspūdžius.

„Pirmojo Lietuvių Tautinio Sąskrydžio, tikriau sakant, Lietuvių Tautinės Kultūros Šventės Washingtone prisiminimai yra nepaprastai malonūs, teko patirti ir pergyventi labai stiprius ir reikšmingus įspūdžius.“

„Menininkas kuria ne sau, bet savo tautiečiams, savo tautai ir visai žmonijai, sako A. Mikulskis. Taigi menininkas visada džiaugiasi, kai jis gali žmonėms suteikti grožio džiaugsmą, o tremtinio menininko sopanti širdis ypatingai džiaugiasi, kai tuo ju sukurtuoju grožio džiaugsmu gali prisidėti prie Tėvynės kančių valandų sutrumpinimo. To sąskrydžio tikslas ir buvo supažindinti Amerikos vyriausybės bei politikos žmones su mūsų didinga tautos istorija, su mūsų sukurtuoju menu ir kultūra. Manau, kad tik tada žmogus gali kam nors padėti, ką nors ginti, kai jis ginamąjį gerai pažįsta. Šiuo atveju pirmojo lietuvių sąskrydžio tikslas buvo pilnai pasiektas. Pasisekė perduoti amerikiečiams visa tai, kas norėta parodyti, ne kiek svečių nevarginant. O kai dėl rezultatų, tai būčiau laimingas, jeigu kas po koncerto-banketo būtų užrašęs tuos pareiškimus, kuriuos man pasakė amerikiečiai. Mane nustebino, kai senatoriai, kongresmanai, valstybių gubernatoriai, Baltųjų Rūmų pareigūnai, net visas respublikonų partijos komitetas, viso keliasdešimt asmenų sujauanti reikė savo susižavėjimą, pagerimus bei nusistebėjimą mūsų tautos meno kultūros kūrybiškumu vardu, nuoširdžiausiai. Manau, mi tiems asmenims, teikė galimybės visą tai patirti bei grožėtis. Būtų buvę labai malonu surašyti visą tomą gražausių atsiliiepių, kurie nustebintų net tuos, kurie teigia, jog šitokių sąskrydžių ruošimas nereikia“.

A. Jogandis

Lietuvių sąskrydžio Washingtone organizatoriai ir vadovai: adv. Antanas Oliš, Juozas Bačiūnas ir dr. Steponas Biežis su Gražina Krivickiene. Ji rūpinasi liaudies meno paroda sąskrydžio metu.

RUSŲ "NAUJOJI POLITIKA" NESUMAŽINA PAVOJAUS

Pareiškė Lietuvos Diplomatinės Šefas Amerikos spaudai

Atvykęs į New Yorko uostą, Lietuvos Diplomatinės Šefas S. Lozoraitis laive Saturnia padarė Associated Press atstovui šitokį pareiškimą:

Man yra labai malonu atvažiuoti antrą kartą į Jungtines Valstybes, kurių vyriausybė ir tauta rodo taip daug draugingumo lietuvių tautai ir supratimo jos kovai už savo laisvę. Mano atsilankymas čia pirmą kartą yra susijęs su akcija, kurią lietuviai užsieny, o ypačiai Jungtinėse Valstybėse, veda savo kraštui nuo sovietų okupacijos paliuosuoti.

Lietuva yra viena dešimties Rytų ir Centro Europos kraštų, iš kurių bolševikai brutališkai atėmė laisvę bei nepriklausomybę. Tų kraštų, būtent, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos ir rytinės Vokietijos nepriklausomybės atstatymas sudaro vieną nedalomą problemą. Visi tie kraštai moraliniu ir politiniu atžvilgiu yra toje pačioje padėtyje ir visi jie turi tuos pačius, lygius galimus laisvei atgauti.

Sovietų Sąjunga tiek pat priešinosi Rytų Vokietijos demokratizavimui ir jos sujungimui Vakarų Vokietijai, kiek ji

Min. S. Lozoraitis

priešinosi kitų devynių kraštų laisvės atstatymui. Kai Sovietų Sąjunga bus priversta nusileisti Vokietijos klausimu, visos šandien pavergtos tautos tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę. Ir priešingai, toms tautoms išsivadavus iš Sovietų priespaudos, bus galima suvienyti Vokietiją. Iš to seka, kad jeigu Vokietijos suvienijimo klausimas sudaro tarptautinių derybų objektą, lygiu būdu kitų

devynių Rytų ir Centro Europos kraštų išlaisvinimas turi tapti tarptautinių derybų objektu ir reikalavimas tuos kraštus paliuosuoti turi būti Vakarų didžiųjų valstybių pateiktas Sovietų Sąjungai.

Visa, ką Maskvos vyriausybė yra padariusi pastaraisiais laikais, vykdydama vadinamąją „naują politiką“, nekeičia esmės ir nė kiek nesumažina pavojaus, kurį ta vyriausybė sudaro civilizuojamam pasauliui. Ta „nauja politika“ tereikia, kad bolševizmo ekspansija tęsiama kitomis priemonėmis. Geriausia priemonė prieš bolševizmo pavojų yra priešpastatymas jam žmogaus ir tautų laisvės idėjos. Tam tikslui yra būtina, kad Rytų ir Centro Europos valstybių laisvės bei nepriklausomybės atstatymas būtų pripažintas pagrindiniu tarptautinės politikos principu santykiuose su Sovietų Sąjunga.

Tai pirmiausia nepaprastai sustiprintų pavergtųjų tautų pasitikėjimą Vakarų demokratijomis, o juk tų tautų veržimasis į laisvę didžiai trukdo Kremliaus ekspansijos planų vykdymą. Tų tautų išlaisvinimas sudarytų tinkamą stabdį Sovietų agresyviai ekspansijai.

Aš esu laimingas vėl atvykęs į Ameriką, nes niekur kitur pasaulyje mūsų byla nėra geriau suprantama ir remiama negu Jungtinėse Valstybėse.

Šia proga aš prisimenu reikšmingus žodžius, kuriuos Valstybės Sekretorius John Foster Dulles pasakė prieš kelerius metus ir kurie visados paliks diplomatijos istorijoje: „Mes žiūrime į konferencijų stalą ne kaip į vietą, kurioje mes atsiskome nuo savo principų, bet kaip į vietą principams vykdyti“

APLINK PASAULI

• Prezidentas Eisenhoweris, kuris praėjusią savaitę buvo gavęs žarnų uždegimą, po operacijos sveiksta ir jau pradėjo tvarkyti valstybės reikalus.

• Argentinoje peronistai ir komunistai bandė padaryti perversmą. Sukilėliai sakosi dar laiką Santa Rosa miestą, nors vyriausybė tvirtina, kad sukilimas visur numalšintas.

• Tarp komunistinės Lenkijos ir Vatikano eina neoficialios derybos dėl konkordato pasirašymo. Manom, kad artimiausiu metu Lenkijos primatas kardinolas Wyszyński būsiąs laisvas. Dabar, nors internuotas, jau antras mėnuo priiminėja dvasiškius.

• Naujasis sovietų užsienio reikalų ministeris Dimitri Šepilov ruošiasi milžiniškam diplomatų pakeitimui. Pirmą kartą būsią paliešti Gromyko, Zarubin, Malik, Bogomolov, Zorin ir Kuznecov.

• Egipto diktatorius Gamal Abdel Nasser liepos mėnesį vyks į Belgradą su maršalu Tito pasimatyti.

• Amerika sutiko Popiežiui sumokėti 964,199 dolerius už padarytus nuostolius jo vasaros rezidencijoje Castelgandolfo, amerikiečių aviacijai bombarduojant 1945 metais.

• Kremliaus „damos“, Vorošilovo, Bulganino, Chruščevo, Malenkovo, Molotovo, Kaganovičiaus, Mikojano, Suslovo, Šepilovo ir Gromiko žmonos, drauge su septyniomis jugoslavėmis, tarp kurių buvo ir Tito žmona, susirinko „arbatėlei“, kokias organizuoja kapitalistinių kraštų moterys.

• Buvęs lenkų vyriausybės tremtyje narys, Stanislav Mackiewicz grįžo į komunistinę Lenkiją, pareikšdamas, kad amerikiečiai ir anglai jį apvylę.

• Prancūzijos vyriausybė pakvietė apsilankyti Paryžiaus sovietų ministerį Malenkovą. Lankymosi data dar nežinoma.

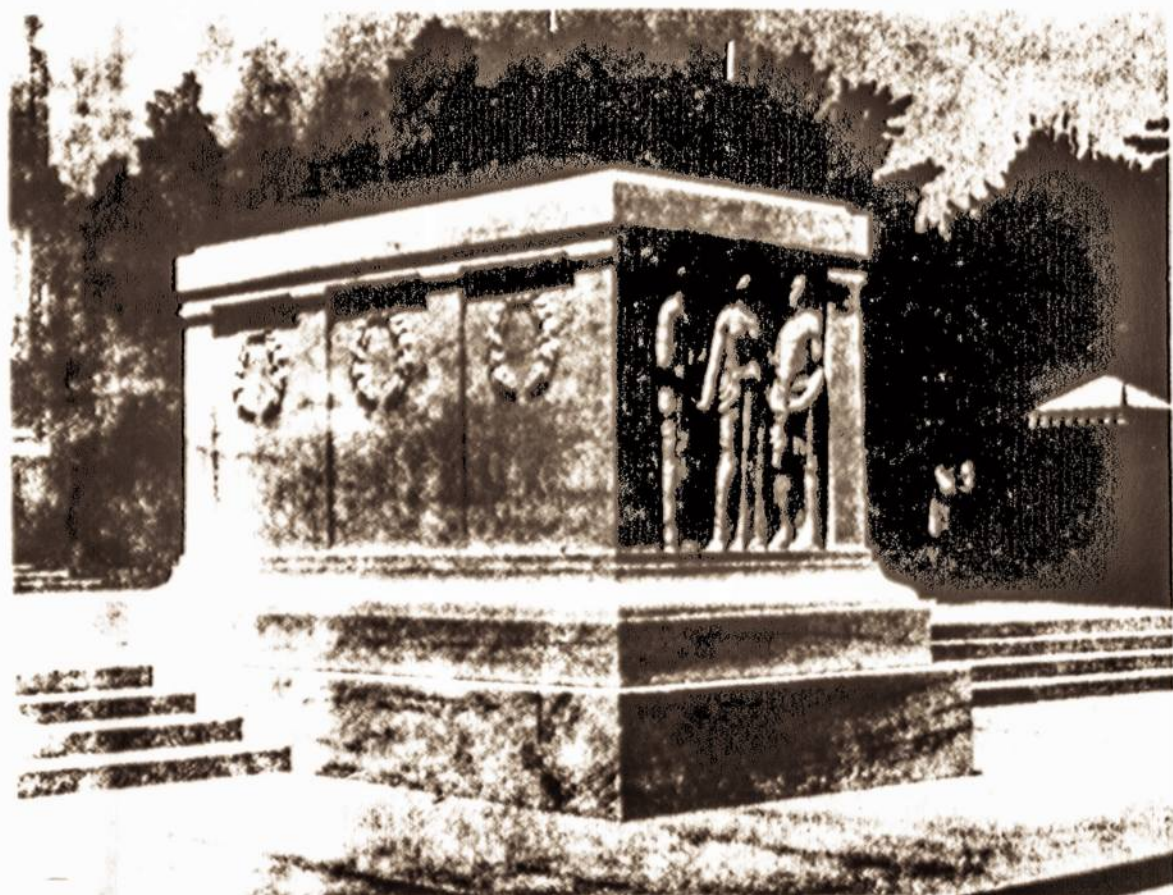
• Sovietų maršalas Žukovas lengvai sergąs. Jis nedalyvavo Tito priėmimo.

• Peter Townsend, apie kurio flirtą su Anglijos princese Margarita buvo daug rašyta, pasitraukia iš aviacijos tarnybos ir ruošiasi kelionei aplink pasaulį.

• Šiais metais Prancūzijoje, dėl vykstančio karo Alžyre, parlamente siūloma šventės dienas, liepos 14, neruošti viešų balių.

• Amerikos aviacijos štabo viršininkas gen. Twining išvyks į Maskvą dalyvauti aviacijos šventėje. Manoma, kad į Ameriką bus pakviesti sovietų maršalai, Žukovas ir Sokolovskis.

• Italijoje studentas Franco Percoco, aristokratų šeimos, nužudęs tėvą, motiną ir brolių, sukviėtė jaunimą ir šoko tris dienas, kol kaimynas, suodęs lavono kvapą, pašaukė policiją.

Nežinomo kareivio kapas Arlingtone kapinėse.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS UŽ BALTIJOS TAUTŲ IŠLAISVINIMĄ

Birželio įvykių minėjimo proga
Amerikos Lietuvių Taryba
gavo tokio turinio raštą:

The United States Government has on numerous occasions expressed its sympathy for the victims of the mass deportations being commemorated this June, and is continuing to do what it can to direct attention to the violations of human rights in the Soviet-occupied countries. As Secretary Dulles stated last February in commemorating the anniversaries of the Baltic states' declarations of independence from Russia, we continue to believe in the principle that sovereign rights and self-government should be restored to those who have been forcibly deprived of them and are confident that this principle will one day be realized.

Jacob D. Beam
Deputy Assistant Secretary
For European Affairs

Su „nauja politika“ rusai mėgina prisivilioti...

9,000 LIETUVIŲ PO VIENU STOGU...

Dainų šventės paruošiamieji darbai sėkmingai baigiami.
- Tai kelių žmonių pasiryžimo ir ištvermės vaisius.

Sekmadienį birželio 3 d. turėjau retą progą pamatyti sveikinantis Chicagos bendruomenės „vadą“ dr. Bajerčių su bendruomenės „priešu Nr. 1.“ Sandaros redaktoriumi M. Vaidyla. Tai atsitiko gražioje Chicagos bankininko John Pakel rezidencijoje Palos Heights priemiestyje. Ten buvo susirinkę ir daugiau žmonių, kurie paprastai nebendruoja. Tą žmonių mišrainę - visuomenininkų ir biznierių - J. Pakel buvo pas save sukviets dainų šventės paruošiamiesiems darbams apvainikuoti... finansiniai. Susirinkę biznieriai, išklausę pranešimų, tuoj pat sumetė per 1,500 dolerių.

Pas Pakelį buvo susirinkę per 100 žmonių. Ta proga šventės iniciatoriai negalėjo nepripažinti pirmo savo prieš 2 metus posėdžio, į kurį buvo kvies-ta per 60 žmonių, bet atvyko vos 9! Tačiau tas mažas skaičius iniciatorių neišbaidė, trys vyrai - Cicero vargoninkas ir visuomenės veikėjas J. Kreivėnas, Dainavos ansamblio pirm. Dzirvonas ir vyrų choro pirm. V. Radžius - jau tada buvo susimokę praveisti pirmąją plataus masto Amerikos lietuvių dainų šventę ir žinojo kokie sunkumai jų laukia. Pa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sikvietę savo suorganizuoto komiteto pirmininke Alice Stevens, kuri kaip senesnės ateivių kartos atstovė tai vietai puikiai tiko, jie pradėjo darbą.

Kai buvo paskelbta norinčių šventėje dalyvauti chorų registracija, užsiregistravo vos pora chorų. Tačiau „sąmokslininkai“ ir tai buvo numatę. J. Kreivėnas, kaip „Muzikos Žinių“ redaktorius, turįs kontakto su beveik visais muzikos srityje dirbančiais veikėjais, pradėjo susirašinėti asmeniškai. Rezultatas: šventėje pasižadėjo dalyvauti 40 chorų su 1,200 dainininkų kais, kurie šventai rimtai ruošiasi. Sutelkti tiek chorų nebuvo lengvas dalykas. Įvairūs chorvedžiai turėjo įvairias ambicijas, kurias kantrybė ir geravalia reikėjo nugalėti. Tos pastangos davė gerų vaisių, pvz. Clevelande du iki šiol buvę didžiausi priešai chorvedžiai, šventės proga turi bendras repreticijas.

Ir dėl repertuaro nebuvo taip lengva susikalbėti, kaip atrodo, kiekviena galva turėjo atskirą idėją, bet šiaip taip pasisekė pasiekti kompromiso.

Vienintelis dar neaiškus klausimas liko tik kiek žmonių atsilankys liepos 1 d. Chicagos Coliseum milžiniškoje salėje? Vietos ten yra 8,000 žiūrovų, tačiau iki šiol Chicagoje įvykę parengimai retai kada sutraukdavo per 3,000 lietuvių. Sprendžiant iš sparčiai parduodamų biliety galime tikėtis, kad šį kartą salė bus pilna, tai reiškia, kad kartu su dainininkais po vienu stogu bus susirinkę 9,000 tautiečių. Visų laikų rekordas!

***

Salėse paprastai yra besisukančios, revolverinės durys. Jų gera ar bloga ypatybė yra ta kad vienam jas stumiant, kiti gali įeiti nė piršto nepajudinę. Tas sulyginimas man atėjo į galvą, matant, kaip kelių entuziastų stumiamom durim nori pasinaudoti ir kiti. Visų pirma tokį didelį lietuvių susibūrimą savo svoriui pabrėžti ir pademonstruoti nori išnaudoti mūsų lokaliniai politikai. Tai visai suprantama ir būtų tikrai liūdna, jei jie to nepadarytų. Antra vertus, tai turėtų būti jiems priminimu, kad laiks nuo laiko reikėtų atiduoti vienokią ar kitokią duoklę ir mūsų kultūrinėm pastangom parenti.

Kita institucija, kuri nori susikrauti sau kapitalo iš dainos entuziastų darbo yra bendruomenė su savo šaukiamu „Kultūros Kongresu“. Jei politikai turi aiškų konkretų tikslą, save pasiskelbę kultūrininkų vadovais, tokio konkretaus tikslo neturi. Atrodo, kad tas „kongresas“, pasibaigia daugiau ar mažiau tuščiomis kalbomis, kurių turinį jau pažįstame iš laikraščių straipsnių. Tiesa, iš kongreso ypatingo darbingumo reikalauji negalima. Paprastai kongresai būna kokio nors darbo iš dalies daugiau ar mažiau iškilmingos pabaigtuvės. Šį kartą prieš kongresą nieko nebuvo atlikta, tai ir nebus ko „užgirti“, galima bus tik priimti kokią porą rezoliucijų! Tie, kurie tikrai nori pagyventi mūsų kultūrinį gyvenimą, o ne tik sulaukti sau ar savo partijai, ar kokiame nors „frontui“ politinio „kredito“, turėtų pasimokyti iš dainos šventės rengėjų. Jų duodama pamoka skamba: visų pirma reikia pasistatyti aiškų, konkretų ir įgyvendinamą tikslą. Tokį tikslą pasistačius reikia pažūrėti ar užtenka turimų pačių iniciatorių jėgų atlikti milžinišką paruošiamąjį darbą. Reikia atsiminti, kad visi pritar, tačiau niekas nepanorės pajudinti nė mažojo piršto. Tik tada, kai mašina bus savomis jėgomis užvesta ir pradės smarkokai suktyti, ateis ir parama, bet ir visų mūsų kultūrinį pastangų ir institucijų išcivijoje istorija. Paprastai - ar tai organizacijoje ar laikraštyje - buvo ir yra vienas žmogus, kuris „veža“. Jis atlieka ir švarų, o svarbiausiai ir judą darbą. Tik toks žmogus ilgainiui gali susilaukti talkos. Tai liūdija visų mūsų veikėjų pavyzdžiai, pradedant mirusiais Jono Šliupu ar kan. F. Kemešiu ir baigiant mūsų laikų J. Kreivėnu.

Alžyro keliai nukloti lavonais. Dabar prancūzams žingsnis po žingsnio tenka atkovoti iš sukilėlių Alžyro teritoriją.

KAM NAUDINGAS

TAUTŲ IŠLAISVINIMAS?

DR. KAZYS SRUOGA
Cicero, Illinois

Nebe vienam atrodo, kad tos kalbos apie tautų išlaisvinimą pasidarė it koks nublukęs mandagumo pareiškimas. Kalbama kalbama, o to išlaisvinimo kaip nėra taip nėra. Kaikurie dideli politikai dėl to ir pyksta. Jie mano, kad jei tų kalbų nebūtų tai sugyvenimas su Sovietais būtų ir geras ir pelningas. Būtų prekyba, būtų biznis. Ne-reikėtų nei ginkluotis, nei bijoti karo. Betgi nuostabiausias dalykas: apie tautų išlaisvinimą daugiausia šaukia patys Sovietų vadai. Jie nori būti tautų išlaisvinimo pirmūnai. Bet jeigu Sovietai trokšta tautų laisvės jeigu Vakarai to paties nori, tai ko dar laukiama?

Kokios kliūtys atsistojo tautų išlaisvinimo kelyje?

Štai tos kliūtys. Kolonijos yra kiekvienos imperijos (visvien ar ji būtų komunistinė ar kapitalistinė) galybės pagrindas. Imperija naudoja pavergtųjų žmonių darbo jėgą ir net gyvybę (karo atveju). Imperija išnaudoja pavergtųjų tautų teritorijas mainams ar net parduavimui. Pagaliau imperija naudoja pavergtųjų tautų teritorijas karo mūšių laukams. Be kolonijų imperijos sumenkėja, pasidar tu, kuo jos ištikrųjų yra ir turi būti.

Ką gi praktiškai davė kolonijos Rusijai ir Vakarams? Sovietų Rusijoje yra kalbama daviety Rusija dabar valdo daugiau negu 50 tautų, kurias ji pavergė per penkis šimtmečius. Šiandien Sovietų Rusijoje yra kalbama daugiau negu 80 įvairių kalbų. Nuo 1917 metų iki šio laiko Sovietai pajungė komunizmui 732 milijonus žmonių 17 įvairių valstybių. Tai va kur yra Sovietų galybės šaknys. Išlaisvink tas tautas ir iš Sovietų liks nykštukas. Dabar Vakarai. Tik šitame šimtetyje 22 kraštai su 694 milijonais gyventojų išsilaisvino iš Vakarų imperijų valdžios. Tai tokios galingos buvo tos vakarų imperijos ir tiek jų vergų jau išsilaisvino. Dabar to sumen-

kėjusios imperijos be kraujo praliejimo nesutinka duoti laisvės nė vienai jų valdomai tautai. Ir juo daugiau to kraujo liejasi, tuo labiau tos kolonijinės tautos šaukiasi į Sovietus. O kai tos tautos išsilaisvina, tai jau jos yra Sovietų „sterblėje“. Ir išeina taip, kad Vakarų imperijos griūva nesulaikomai. Bet griūva tokiu būdu, kad ką praranda Vakarai, tą gauna Sovietai. Dar daugiau, Sovietai garsėja kaip tautų išlaisvintojai.

Šitaip galvojant, nebesunku ir išvadas padaryti. Visi juk matome, kad tautų laisvės bangos niekas nebeapjėgia užtventti. Pavergtėjai griūva, o pavergtieji keliai ir gyvena. Tad ar Vakarams nebūtų išmintinga pasiskelbti tautų laisvės pirmūnais ne tik teorijoje, bet ir praktikoje? Ir to paties reikalauji iš Sovietų Sąjungos. Vakarai suspindėtų laisvės saulės spinduliais nuo kurių turėtų sutirti ir Kremliaus tironai. Juk, kaip minėjau, atimk iš jų 50 pavergtųjų tautų, kas beliks iš Sovietų galybės. Tada nebus baisios nei jų atominės bombos. Tada Sovietai jų ir nebeturės.

Suprantu gerai, kad tokios mintys šiandien gali pelnytį neišmanėlio vardą. Dar daug turės kraujo nutekėti, kol ateis laisvė tiek komunistų tiek kapitalistų pavergtoms tautoms. Bet ir šiandien jau yra pragiedruly. Ameriką sukūrė žmonės, kuriems Europos pūvantieji varžtai nebebuvo pakenčiami. Jie atvyko čia ir suorganizavo naują ir laisvą pasaulį. Be kolonijų. Gyvena laimingai. Niekas nuo Amerikos nenori atsiskirti. Amerika šiandien galingiausia pasaulio valstybė. Ir ta Amerika skelbia:

„Kol nebus laisvės visoms pasaulio tautoms, tol nebus nei taikos nei teisybės šioje žemėje“.

Tai atsakymas į klausimą: „Kam naudingas tautų išlaisvinimas?“

BAISIOJO BIRŽELIO

ĮVYKIAI KARTOJASI...

Ir slenka dienos, mėnesiai ir metai. O įvykiai dar vts kartojasi. Mes, laisvojo pasaulio lietuviai, atradę taikų, ramų prieglobstį svetur, kuriamės, sielojamės dėl likusių tėvynėje brolių dėl ilgai užsitęsios tautos tragedijos. Sielojamės ir vėl pamirštame juos. O Lietuvoje deportacijos į Sibirą tebevyksta. Ir štai jau 16 metų nuo pirmojo baisaus birželio įvykių. Laikas, sakoma, geriausias gydymo. Tos liūdnos sukaktys, gal mums kasmet lengvėtų jei tie patys baisūs įvykiai nuolat nesikartotų ir mūsų tauta nuo to nemažėtų.

Tačiau laiks nuo laiko ateina žinios iš už geležinės uždangos, kad mūsų brolius veža vėl naujan pasaulin „geresnio“ gyvenimo sąlygų jieskoti. Gi pastutiniu laiku vėl pradėjo „savaroriais“ vykti iš Lietuvos...

Grįžusieji iš sovietinių koncentracijos stovyklų pasakoja, kad nei žiauri priespauda, nei fizinės bei dvasinės kančios mūsų tautos dvasios nepalaužia. Visa lietuvių tauta atkakliai kovoja nepasiduoda prieš terorui.

O mes, laisvėje gyvendami, pradedame pavargti, paskęsti savo asmeniškose smulkmenose.

Šios baisios sukakties proga tektų visiems susikaupti ir pasiryžti aktyviau įsijungti į Lietuvos laisvinimo kovą.

Nei veiksniai, nei jų vadovai Lietuvos neišlaisvins, jei prie tos kovos neprisidėsime kiekvienas. Taip pat be mūsų pačių žygių neišlaisvins jos ir svetimieji.

Neliūdėkime, bet ryžkimės ir dar atkakliau kovokime iki galutinio laimėjimo.

E. Čekienė

PASAULIS

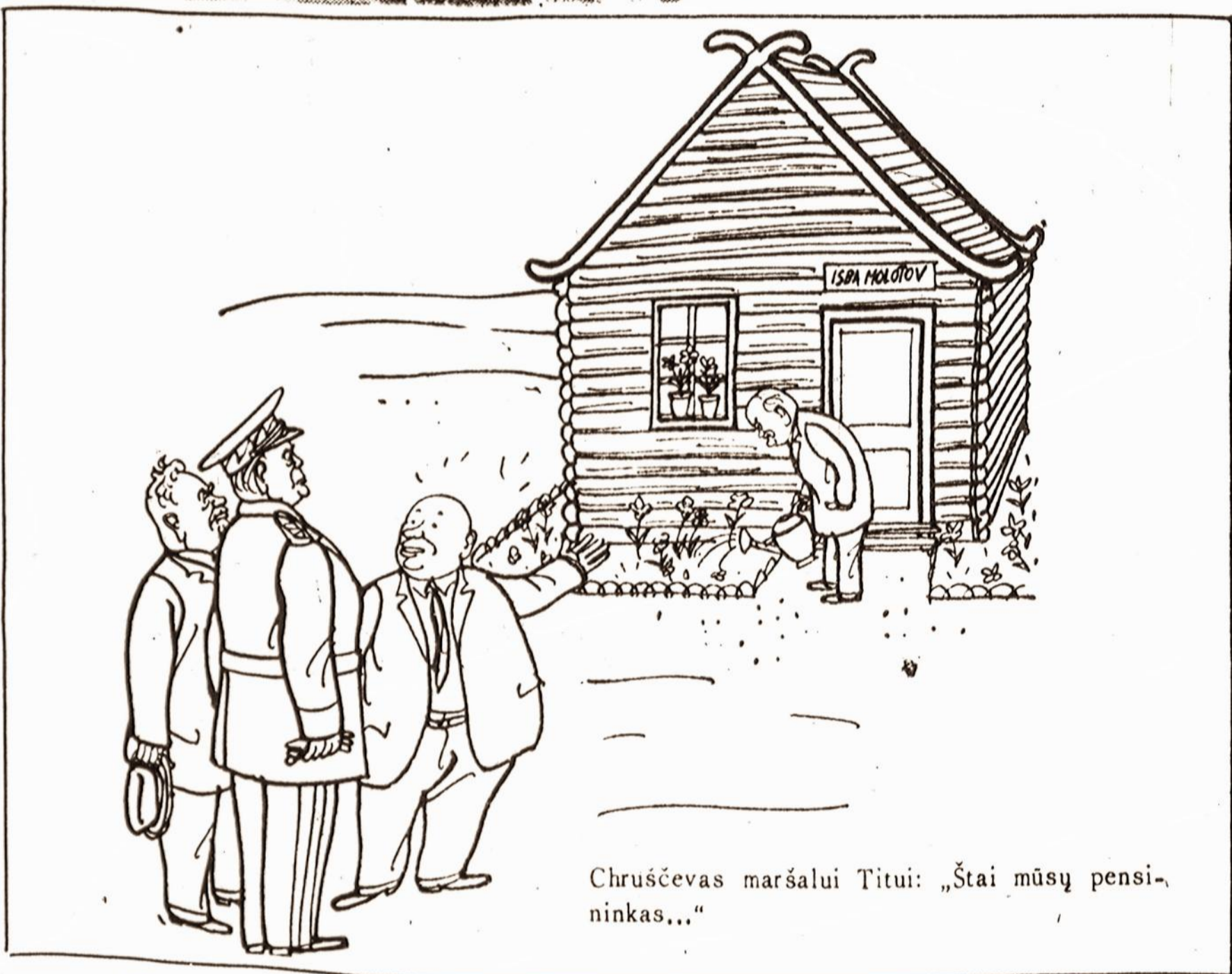
VIRŠUJE: Garsioji kino artistė Ingrid Bergman, vyrui Roberto Rossellini sutikus vaidina Anatol Litvak filmoje caraitės Anastazijos rolę. Tai pirmas jos mėginimas grįžti į amerikiečių filmas.

VIRŠUJE: Prieš urės Afrikoje, Alžyre, padėtis tokia pavojinga, kad net jaunavedžiai turi būti lydimi ginkluotos sargybos.

VIRŠUJE: Prieš 12 metų birželio 7 d. ryte, sąjungininkai išlipo Normandijoje ir šie griovy susėdę vokiečiai buvo pirmieji belaisviai.

DEŠINĖJE: Demonstrantai su plakatais prieš sovietų dvasiškių delegaciją Idlewild aerodrome.

Chruščevas maršalui Titui: „Štai mūsų pensininkas...“

PAVEIKSLUOSE

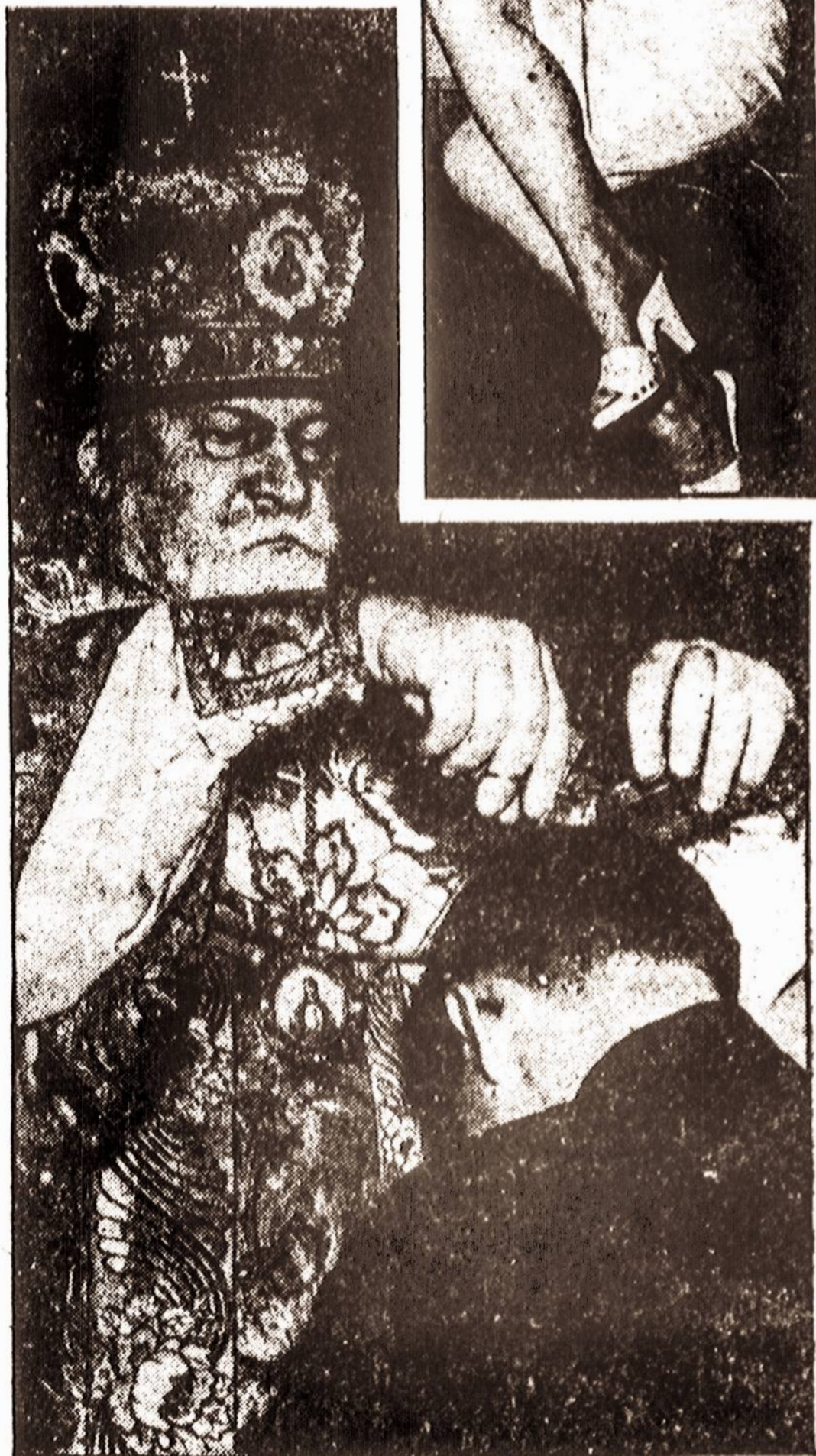
VIRŠUJE: Adlai Stevenson, nežiūrint pasisekimo Kalifornijoje, dar nėra tikras laimėjimu.

VIRŠUJE: Baltų grupė Memorial Day parade Seattle, Wash.

KAIRĖJE: Barbara Loden iš savo fotografo reikalauja 200,000 dolerių, nes be jos sutikimo jis panaudojė vieną jos nuotrauką.

DEŠINĖJE: Gen. dr. Leon Heaton, Walter Reed ligoninės direktorius aiškina žurnalistams, kur buvo prez. Eisenhowerio žarnose užsikimšimas ir plonųjų žarnų uždegimas. Uždegimo buvo paliesta 10 colių žarnos. Tuoju buvo padaryta operacija ir pavojus pašalintas.

VIRŠUJE: Atvykęs iš Sovietų Sąjungos su dvasiškių delegacija metropolitas Nicolai, (gimęs Lietuvoje), išventina j popus jauną amerikietį iš Baltimorės, Andrej Woronovich, Šv. Nikolajaus katedroje New Yorke.

DEŠINĖJE: Šeštadienį visa Amerika su susijaudinimu sekė prez. Eisenhowerio sveikatos stovį. Net vaikučiai vienoje Washingtono bažnyčioje meldėsi, kad prezidentas pasveiktų.

HABIBA

Apsakymas

Elza Gres. Habiba. Arabų pasakos, kurios paprastai gyvenimo sąlygas ir taisyklas, o ne tik patyrimą. Apsakymas „Habiba“ išspausdintas darys rasti apsakymų rinkinyje „Mane o jurgen“ (L. Žemaitis, 1954 m.).

Elza Gres

Tiesėjas nusisluostė nuo kaktos prakaitą. Siemet karščiai prasidėjo anksti. Kankinanti kaitra. Kankinanti, kaip ir apskritai viskas šioje salyje. Po astuonerių tarnybos metų Tunise, vykdydamas prancūzų teisėjo pareigas, jis kartais jausdavosi, lyg būtų čia gyvas palaidotas jau visą dešimtmetį. Kankinantis gyvenimas ypač pastaruoju metu, kai beveik kasdien tai šen, tai ten kyla riaušės*. Kankinantieji žmonės. Jeigu iš viso galima vadinti žmonėmis šituos čia buvusių rasės egzempliorius!

Stai kad ir šita mergaitė. Daugiausia jai keturiolika metų. — kada ji gimusi, be abejo, tiksliai ir pati nežino, bet daugiau kaip keturiolika jai negali būti. Keturiolika metų — ir žudike! Stai ji stovi ten su savo mažyčiu ant rankų, neistardama nė žodžio, be jokios išraiškos veide. Visa laimė, kad jos auka buvo ne europietis, o tunisietis, pusiau arabas su europietiško kraujo priemaisa savo gyslose ir turįs itališką vardą — atsitiktinis žmogus, kurio praeities niekas nežino ir, tur būt, neverta jos žinoti. Bet vis dėlto buvo nužudytas miegantis vyriškis. O musulmonai moteriai tatoi, po veinių, šį tą reiskia: jų supratimu, ji, neįdvasinta būtybė, o išdrįso nužudyti vyrą, įdvasintą būtybę. Juk ji tai supranta, jeigu nesuvokia siaubingo nusikaltimo padorių žmonių požūriui! Negalima sakyti, kad ji būtų atrodžiusi silpnaprotė ar kvailiukė. Ji iš viso nepanasi į galvojančią būtybę. Ji stovi abejinga, nesuivokianti, nesuprantama. Tardymo metu iš jos negalėjo išgauti nė vieno žodžio. Jina tik linktelėjo, kai vertėjas jai persakė klausimą, ar ji nusikaltusi tuo, kuo yra kaltinama. Tiesėjas nematantomis akimis pasižiūrėjo į guinčius priešais jį popierius ir vėl paklausė — daugiau iš pareigos negu tikėdamasis, kad jam atsakys.

— Kodėl tu taip padarei? Dabar tavo nuteis. Jeigu tu pasakysi priešais, tatoi, gal būt, sušvelnins nuosprendį. Už žmogžudystę be jokios priežasties nuosprendis bus labai griežtas.

Vertėjas viską persakė. Mergaitė atkakliai tylėjo. Nejmanoma buvo atsėpti, ar suprato ji klausimą. Kūdikis ant jos rankų silpnai sukliurkė — kaip, nors kitaip reaguoti, matyt, šiai mažytei būtybei stigo jėgų, ir motina mechaniskai ėmė jį sūpuoti. Šitam menkučiam tamsiaqalviui kūdikiui ne daugiau kaip trys ar keturi mėnesiai. Mergaitė laikė jį ant rankų pusiau paslėpusi po savo apdriškusia baltą skraistę, kad jo neerzintų mūsės; motėsi tik vaikiškos rankutės, bejėgiai bandančios nusiverti už motinos krūtinės. Paskui kūdikis, apsvaigintas kaitros, nuščiuo, ir mergaitė vėl stovėjo nejudėdama kaip ir anksčiau. Ji nežiūrėjo nei į teisėją, nei į aplinkinius. Ji žvilgė į vieną tašką ir laukė.

Teisėjas kreipėsi į gynėją.
— Ji nenurodė jokios priežasties nuo užvakar dienos? — paklausė gynėjas papurtė galvą.

— Aš galui tik prašyti teismą atkreipti dėmesį į kaltinamosios jaunumą. — Ištare jis automatiškai.

Gynėjas tatoi sake ir anksčiau. Tai buvo vienintelis dalykas, ką buvo galima pasakyti šitokiame procese, kuris iš tikrųjų ir nebuvo procesas. Dieve tu mano, kaltinamoji, žinoma, tatoi padarė dėl kokios nors priežasties, kad ir nesąmoningai, protestuodama prieš sąlygas, kuriose ji gyvena. Bet koks skirtumas dabar? Ji bus nuteista ligiems metams kalėti, ir keleta metų daugiau ar mažiau neturi ypatingos reikšmės. Motyvai? Ją stebino tai, kad teisėjas teikia tam tiek daug svarbos.

— Vadinasi, be jokios priežasties jį nužudei? — vėl paklausė teisėjas per vertėją.

Mergaitė staiga prašneko; ji ištare keletą gerklinių garsų, du ar tris žodžius. Teisėjas, būdamas labai uolus žmogus, studijavo arabų kalbą, literatūrinę arabų kalbą, tačiau tarmė, kuria prašneko mergaitė, neturėjo nieko bendro su arabų kalba.

— Mano kūdikis verkė, — persakė vertėjas.
— Kaip? — ištare teisėjas tęsimai.

Tačiau mergaitė daugiau nepratarė nė žodžio. Ji pasižiūrėjo į teisėją, bet tik vieną akimirksnį, ir vėl nukreipė akis į šalį.

— Tavo kūdikis verkė, ir štai tu paėmė peilį ir nužudei miegantį žmogų? — pratarė teisėjas su ironišku nepasitikėjimu, nors žinojo, kad jo tonas nepasiekė mergiūktės. Juk tono jokiu būdu negalima išversti! Velniskai sunku su tais vertėjais.

Mergaitė, ją vadino Habiba, ir toliau užsispyrusi tylėjo. Juk ji jau — kaip, ji atsakė. Kaip gali sitas svetimšalis suprasti, kad ji buvo priversta nužudyti tą žmogų, nes jos kūdikis verkė? Bet teisėjas klausinėjo tonu, ir nesuprato, kodėl jis tai daro, taip pat, kaip nesuprato, kodėl ji iš viso apie kažką klausinėjo. Juk ji sėdėjo ten, ant grindų, su peiliu rankoje ir laukė, kol iš pradžių atėjo žmonės iš kiemo, paskui kiti, prancūzai, ir jie išsivedė ją su savim. Čia nėra ko ir klausinėti. Tačiau jie nenustodė jos klausinėję nuo to laiko, kai atvedė čia. Ji nejuo priešiskumo teisėjui, Ji žinojo, kad prancūzai buvo viespačiai krašte ir kad daugelis jų neapkenė. Tačiau jie buvo per daug tolimi jai, kad galėtų neapkęsti jų labiau, negu daugelio kitų, kurie ją nusikraudė. Kad ir tas žmogus, kurį ji nužude ir kuris buvo daugiau arabas, negu europietis. Tačiau ir jam įnejaute neapykantos, Ji nužude jį todėl, kad dėl jo — jis nepaleido jos — kūdikis vis verkė ir verkė, ir todėl, kad jis pasakė, jog ji būtų daug tinkamesnė, jeigu jos vaikutis nuėgaitų. Ji tylėjo ir pasiliko gulėti šalia jo labai ilgai, tačiau kūdikis nesilovė verkęs ir vis nerimo kamputyje mažo nesvaraus kambarėlio, kur tas žmogus gyveno ir kur parsivedė ją. Paskui jis sviedė ant grindų šimto frankų monetą ir liepė jai išsinešdinti su savo reksniu. Jeigu ji atsikratysianti kūdikiu, pasakė jis, tai galinti vėl sugrįžti. Tatoi buvo pirma šimto frankų moneta, kurią ji pamatė po to, kai gimė kūdikis, ir ji buvo alkana, tačiau nepakėlė nuo grindų monetos. Ji tyliai apsiėmė, ir, kadangi vyriškis lau knarkė, paėmė peilį ir suvarė jam į nuqarą taip giliai, kaip tiktai galėjo. Jis šaukė, ir todėl ji smogė jam antrą kartą. Kūdikis nustojo verkėti: jina priejo prie jo ir pamatė, kad mažukas miega, alsuodamas trumpais ir trūkčiojančiais atodūsiais. Ir ji atsisėdo ant grindų šalia kūdikio su peiliu rankoje. Tas žmogus nurimo. Ji žinojo, kad turi kažkas įvykti, ir laukė. Ir štai jie atėjo. Tai buvo viskas. O teisėjas vis klausinėjo ir klausinėjo.

— Iš kur tu gavai peilį? — paklausė teisėjas.

Ji patį stebino tai, kad jis jautė norą klausinėti, nors buvo aišku, jog daugiau nieko negalima išgauti iš merglotės. Mažoji ištvirkėlė čia būvė pasiautė amžinybės klientą, kuris vargu ar nusilpnė geresnio likimo. Vis dėlto jis pakartojė: „Peilis“. Jis tai pasakė arabiška. Šitą žodį ji tikriausiai žino. Kodėl jam prireikė kreiptis į ją betarpiškai? Išgauti, kad ji daugiau pasakytų? Juk, tiesą pasakius, čia peilis niekuo dėtas.

Peilis... Habiba pakraipė strėnas, nesąmoningai norėdama pajusti peilį ant savo juostos. Bet juk peilio ten nebuvo. Jie atėmė iš jos peilį. Tai vienintelis daiktas, kuris jai kada nors priklausė. Vyriškis davė jai peilį, jos pirmas vyriškis. Ji tuomet jo bijojo, bet vėliau suprato, kad jis buvo geras, geresnis už visus, kuriuos ji pažinojo. Jis buvo ne vietinias, jis atvažiavo iš toli, iš pietų. Ji beveik nieko nesuprato, ką jis jai kalbėjo: Tačiau jis nusisypsojo jai ir davė pinigų, kad nusipirktų valgyti, o paskui parodė jai porą sunkių sidabrinų auskarų ir paklausė Judesiu, ar jai jų reikia. Bet ji pamatė prie jo juostos peilį ir parodė jį. Ir jis atidavė jai peilį. Gražus peilis su kaltiniu kotu ir plonais virpančiais asmenimis. Nuo to laiko ji visada nešiojosi peilį su savim, tačiau niekuomet niekam nerodydavo. Jis priklausė jai. Ji buvo savininkė. Ji, kuri niekad

nieko neturėjo. Namuose, mažoje medinėje daržinėje Riu Enterta gatvės gale, jų buvo astuonetas vaikų. Tai buvo seniai, ji nepažintų savo brolių ir seserų, jeigu juos dabar susitikti. Penkerių metų jina jau eidavo į gatvę ir prašydavo išmaldos, o turėdama astuonerius metus visiškai išėjo iš namų. Ten daugiau nebuvo jai vietos. Ji pamažu tapo labai apsuksia prasinejoja, nes turėjo pakankamai jėgų, kad galėtų bėgioti gatve aukštin ir žemyn, vaikydama praeivius, ir todėl, kad turėjo gražias akis. Visai graži ji niekada nebuvo, tačiau ji niekuomet nevoqdavo. Todėl ji ir tapo gatvės mergina anksčiau, negu paprastai. Ne savo noru. Nebuvo ką nors kita daryti. Ji girdėjo apie mergaites, tarfaujančias pas europiečius, tačiau jai ir galvą neatėjo, kad ji gali jelti į svetimą, prancūzų namą ir pasiūlyti savo paslaugas. Jai, apdriškusiai ir žinanciai iš viso tik keturias ar penkis prancūziškus žodžius, kurie jos lūpose virsdavo vienu ir kuriuos ji kartojė tūkstančius kartų: „Dešimt frankų, ponas, ponla, valgyti noriu!“, — tai buvo nejmanoma. Ji nusiūdo į save pardavinėjančių merginų tarpą tarytum taip buvo jai skirta nuo gimimo dienos, bejėgiškai ir nepriestaraudama. Paslydusi dvylikametė arabė mergaitė, kuriai nebuvo kitos vietos gyvenime. Bet nuo to laiko, kai tapo peilio savininkė, ji jau buvo šis tas. Habiba, turinti peilį!

— Peilis mano, — tarė Habiba.
Teisėjas pasižiūrėjo į ją susimąstęs. Vis dėlto ji atsakė, jeigu net nuo šio atsakymo ir niekas nepaaiškėjo.

— Argi tu nepagalvojai apie kūdikį? — paklausė jis beveik prisiversdamas.

Mergaitė tylėjo.

Ir kam kalbėti, jeigu, tiesą sakant, kalbėti nėra apie ką? Habiba stengėsi veido išraiška arba žvilgsniu neišduoti savo minčių. Ką gi ji, kvailas, ar ką, tas svetimšalis? Juk ji sakė, kad kūdikis verkė, o jis dabar klausia apie vaiką! Bet vyras negali būti kvailas. Vyras — tai vyras. Ji buvo teisi, manydama, kad jis nieko nenori suprasti, ir todėl neverta jam atsakinėti. Jos vaikutis... Argi ji galvojo apie ką nors kita nuo to laiko, kai jis gimė. Jo akivalzdoje ji visa buvo kupina didžiulio nusistebėjimo, ir jina jo nesiejo nė su vienu iš tų vyriškių, kurie pas ją ateidavo. Jai atrodė, kad tokia buvo alacho valia, ir jautė didelį pasididžiavimą, kad gimė berniukas. Jos pažiūra į alachą, žinoma, buvo šiek tiek miglota. Bet vis dėlto ji žinojo, kad alachas viską sprendžia ir kad moteris jis paskyrė tarnauti vyrų malonumams ir gimdyti vaikus. Visą tvarkė alachas. Jis taip pat skyrė mirtį ir tam žmogui, ir kas gi ji buvo, jei ne įrankis alacho rankose? Jo valioje buvo spėsti, kas dabar turi atsitikti su ja, ir ką kita ji galėjo daryti, jei ne laukti? Bet kūdikio jie iš jos neatims, kaip kad atėmė peilį. Ji prieš tai leis suplėšyti save į mažus gabalėlius...

Teisėjas irzliai atsiduso, tuo parodydamas savo nepasitenkinimą. Velnias apsdō šią mažą užsispyrusią mergaitę. Keturiolikos metų pasileidė ir žudike — ir nei mažiau sąžinės graužimo, nei mažiausio galiesčio, jokio supratimo apie ką nors!...

— Tu gausi dvylika metų kalėjimo, — tarė jis. — Už tavo nusikaltimą tu turėjai būti nuteista iki gyvos galvos, tačiau mes atkreipėm dėmesį į tavo jaunumą.

Habiba ramiai klausėsi vertėjo. Po to ji pasakė keletą žodžių. Vertėjas delsė valandėlę.

— Ji sako, kad kūdikis turi pasilikti su ja.
Teisėjas žvilgtelėjo į popierius.

— Taip, ji pasilims kūdikį su savim... Iš pradžių.
„Keturiolika metų — ir ištvirkėlė, ir žudikė, — galvojo nullsęs gynėjas. — Ir motina. Velnias jas žino, tas arabų mergaites!“

— Dvylika metų „Melasino“ moterų kalėjime, — pasakė teisėjas ir prisivertė pakelti akis. — Tave ten išvės tuojau pat. Tu ten dirbsi... Jis susilaukė: kam gi daugiau kalbėti? Ji yra anapus bausmės veikimo ribos. Ji yra už visa ko ribos.

„Melasino“ vardas svetimšalio žodžiams suteikė kažkokią konkrečią prasmę. Habiba suprato viena: „Melasinas“ — tai buvelnė. Buvelnė be vyrų. Dvylika metų — tai jai nieko nesakė, tai buvo tik ilgas laiko tarpas, taip pat, kaip ilgas laiko tarpas galėjo būti ir trys dienos, kai neturi ko valgyti. Tačiau „Melasinas“ — tai pastogė. Ir jis pasakė, kad jina ir kūdikį pasilims į „Melasiną“. „Ten mums duos valgyti kiekvieną dieną“. — galvojo Habiba. Ir ji sypososi.

Teisėjas ir gynėjas susižvalgė. Gynėjas nežymiai truktelėjo pečiais. Teisėjas sudavė ranka į stalą.

— Išveskite teisiama! — tarė jis.
Habiba vis dar šypososi, kai pasisuko ir nuėjo tarp dviejų policininkų.

* Teisėjas taip vadina Tuniso patriotų kovą prieš prancūzų kolonizatorius.

SATYRINĖ MONETA

1528 m. Lenkijoje buvo priminti nuostatai trijų grašių monetoms kalti. Tačiau 1562 m. Vilniaus kalykla pradėjo leisti apyvartoti trigrašius iš geresnio sidabro ir su skirtingu piešiniu. Tai sukėlė Lenkijos feodalų nepasitenkinimą. Jie reikalavo kaldinti trigrašius pagal senąjį pavyzdį su keturių eilučių lotynišku užrašu: „III grossus argentes Magni Ducatus Lituaniae“ (III Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės sidabriniai trijų grašių). Tada kalyklos administracija grįžo prie ankstyvesnės trigrašių formos su keturiom lotyniškom eilutėm, tačiau tam užrašui paėmė biblinį posakį: QUI HABITAT IN COELIS IRRI — DEBIT EOS (kas gyvena danguje, tas juoksis iš jų). Šioms monetoms paplitus, Lenkijos feodalų tarpe kilo didelis nepasitenkinimas, o įtakingas Krokuvos vyskupas Krasiński šiuo reikalu kreipėsi į patį karalių Zygmantą Augustą. Karaliui asmeniškai įskaičius, šių monetų kalimas buvo griežtai uždraustas.

Trigrašiai su satyriniu tekstu Vilniuje buvo pradėti kalti 1565 m., o uždrausti — 1566 m. pradžioje. Jų buvo išleista nedaug. Todėl šiandien ši domi numizmatikos istorijoje moneta — reta.

ATOMINIS LAIKRODIS

Tikslius laiko matavimas labai svarbus daugeliui mokslų šakų: geologijai, geofizikai, radiotechnikai... Astronominiai švytuokliniai laikrodžiai, įrengti giliai po žeme hermetiškuose cilindruose, kuriuose prarintinas oras, nuo tikrojo laiko per parą nukrypsta iki 0,003 sekundės.

Kvarcinis laikrodis, pagrįstas pastoviais piezoelektriniais kvarco virpesiais, yra tris kartus tikslesnis. Jis per parą nukrypsta 0,001 sekundės. Ir iki šiol daugeliui mokslininkų tai atrodė paskutinė tikslumo riba, nors ji neleido išspręsti daug klausimų.

Atomines fizikos pasiekimai leido peržengti šią ribą ir sukurti laikrodį šimta kartų tikslesnį už kvarcinį. Vieną tokių laikrodžių sukonstravo Kolumbijos universiteto profesorius C. Taunzas. Šis laikrodis pagrįstas pastoviomis mikrobangomis, kurias skleidžia amoniako molekulės.

Tiesa, išspinduliuojamų bangų stiprumas nevirsija vienos desimtmilijardinės dalies vato, bet dabartinams stiprintuvams tokio dydžio jam pilnai pakanka.

Jei sutriks įrengimai, aptarnaujantys laikrodį, jis gali sustoti. Tačiau savo fizine struktūra laikrodis negali nei atsilikti, nei skubėti. Atominis laikrodis yra toks tikslus, kad jo nukrypimą nuo tikrojo laiko bus galima pastebėti tiktai po 300 metų.

Atominis laikrodis eina 10 kartų tiksliau negu žemė sukasi apie savo ašį. Šis laikrodis leis geofizikams suprasti iki šiol dar neišaiškintą Žemės judėjimo „maistingumą“.

Vienybės spaudos technikos pakeitimas pareikalavo didelių išlaidų. Todėl skaitytojai, kuriems nuosirdžiai rūpi laikraščio ateitis, kviečiami į talką.

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais.

Gdytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriū, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų, kiaušinių.

Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUŠKAS

64-09 CLINTON AVENUE

MASPETH, N. Y.

Telefonas TW 4-8087

LIETUVIAI ADVOKATAI

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVERgreen 7-8067

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)

41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEWton 9-8620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th ST.,
RICHMOND HILL 18, N. Y.
Virgīnla 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

LIETUVIAI SMUIKININKAI
susipažinkite su
LIETUVIO GAMYBOS
SMUKAIS

GARBĖS DIPLOMA
Laimėjusiais
Pasaulinėje Parodoje
1926 metais
Philadelphia, Pa.

KAINOS NUO
\$150 iki \$500

JULIUS SVITRA
Smuikų Dirbėjas
1534 First Avenue
San Diego 1, California

DRABUZIAI MOSŲ SANDELY PARDUODAMI
TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE
GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS.

Ateikite ir įsitikinkite. Mes kalbame lietuviškai.

REGAL MANOR CLOTHES

53 WEST 23rd ST. NEW YORK 10, N. Y.
ORegon 5-5090-1-2-3

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvina Bulvidai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies
maistas, įvairiausi gerimai. Vakarais muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.
Telefonas GRamercy 7-9765

JUOZAS GRABAU

Licensed

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

VISAME NEW YORKE NERASITE
GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ
SALIŲ, KAIP

GRAND
PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokių, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas

I. WEINSTEIN

320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVERgreen 7-1123

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU
(vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.)
NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Virgīnla 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS, Sav.

Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.

Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.

90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.

Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437

Namų tel. GL 6-8659

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS

SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

Vyt. BELECKAS

savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

M. and Z AUTO COLLISION WORKS

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų dalių ištaisymas, naujom pakeltimas ir poliravimas. Nelaimės atveju dieną ir naktį šaukti tel. HY 7-5274.

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8 9794

Namų telefonas: HY 7-3247

Paulius Gaubys
FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Natūraliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi allejiniai portretai

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

nuo 6 val. vakaro. nedarbo dienom visa dieną.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

831 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas, EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-4335

Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON

Direktorius Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue,

Woodhaven, N. Y.

Tel. Virgīnla 7-4499

Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.

(KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY

Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

Telefonas, STagg 2-4409

410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street,

Maspeth, L. L., N. Y.

NOTARY PUBLIC.

Tel. NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja
automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

S. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatos Šefas kartu su ministru P. Žadeikiu lankėsi Valstybės Departamente Washington.

Inž. K. Krulikas praėša, kad Lietuvių Inžinierių ir Architektų Metraštis netrukus bus pradėtas spausdinti. Bet metraščio redaktorius skundžiasi, kad kai kurie bendradarbiai dar neatsiuntė žadėtos medžiagos.

Jonė Žukauskaitė, dainininkė, vasaros sezonui persikelia į vasarnamį, Bradley Beach, N. J.

A. Valcekauskas ir **A. Petrauskas**, iki šiol gyvenę Worcester, Mass., atsikelia į New Yorką studijuoti.

Ričardas Kontrimas gavo stipendiją ir išvyksta į Iowa State College Institute of Atomic Research, Ames, Iowa.

Pr. Lapienė praneša, kad į jos vasarvietę, Stony Brook Lodge, kurios sezono atidarymas įvyko praėjusią šeštadienį, jau atvyksta vasarotojai. Šiuo metu atostogauja H. Usonytė iš Floridos, O. Janulaitytė iš Minersville, Pa., dainininkė F. Korsakaitė ir k.

Feliksas Morkus su žmona išskrido į Chicagą dalyvauti jų giminių, dr. Adolfo ir Stasės Baltrukienų, dukrelės krikštynose.

Inž. Vyt. Žlaugra su žmona Meila ir dviem vaikučiais birželio 19 d. atskrenda iš Vokietijos. Pabuvoję keletą dienų New Yorke, jie vyksta į Bostoną apsigyventi.

Stasys Butkus, Kario redaktorius, baigė tvarkyti savo atsiminimus, kuriuos jis pavadino „Vyrai Gedimino kalne“.

V. Kopas su žmona ir šia vasarą savo atostogas praleis jų mėgiamoje Pr. Lapienės vasarvietėje, Stony Brook, L. I.

NAUJA ATLETŲ KLUBO VALDYBA

Lietuvių Atletų Klubas, birželio 1 d. 8 v. v. savo svetainėje, 1332 Halsey St., Brooklyn, buvo susirinkęs pusmetiniam susirinkimui, kuriame, kaip klubo įstatuose nurodyta, perrinko dalį klubo valdybos.

Sekančiam pusmečiui klubo valdybą sudaro:

- Antanas Luke, prez.
- Vytautas Lapšys, viceprez.
- Adv. S. Briedis, prot. sekr.
- Ignas Gasiliūnas, išdininkas.
- Algirdas Daukša, fin. sekr.
- K. Sakalauskas, knygų priž.
- Mykolas Blade, maršalka.
- Direktoriai – Juozas Vilpišauskas, John Narbut ir Stanley Misiūnas.

Po susirinkimo, klubo prezidentas A. Luke pakvietė susirinkusius narius ir svečius vaišėti.

Tą dieną, kaip tik suėjo metai, kai klubas persikėlė į dabartines savo patalpas. Klubas naujose patalpose ne tik praplėtė svetainės biznį, bet taip pat daro pažangą ir sporto bei visuomenės veikloje. Šia proga prez. A. Luke padėkojo susirinkusiems už talkininkavimą ir paramą siekiant klubo gerovės.

Pracitą šeštadienį įvykusio Pr. Lapienės vasarvietės sezono atidarymo svečių dalis: Iš kairės – dail. Č. Janušas, dail. H. Kulber, dail. W. Vitkus, Pr. Lapienė, red. J. Tysliava, kons. J. Budrys V. Lozoraitienė, R. Budrienė, V. Tysliavienė, min. V. Sidzikauskas, V. Grigaitienė, R. Sidzikauskienė, dail. P. Puzinas, V. Butkienė, p. Raulinaitienė, red. Z. Raulinaitis. P. Gaubio foto.

LAPIENĖS VASARVIETĖS SEZONO ATIDARYMAS

Praeitą šeštadienį Stony Brook, L. I. įvyko tradicinis Pr. Lapienės vasarvietės sezono atidarymas, kuriame dalyvavo nemažai būrys svečių iš New Yorko ir apylinkių. Pirmiausia svečiai buvo pakviesti pietų. Vėliau įvyko meninė programa, kurioje dalyvavo aktorius V. Žukauskas ir solistė F. Korsakaitė, nekalbant jau apie dailininkų parodą, kurią formaliai atidarė Lietuvos Gen. Konsulas Jonas Budrys. Parodoje savo kūrinius išstatė šie mūsų dailininkai: Jonušas, Kulber, Plechavičienė, Rūkstelė, Puzinas, Varnas ir Vitkus.

Svečių nuotaika, kaip visada Lapienės vasarvietėje, buvo pakili ir šimtu nuosimčių lietuviška. Šia proga net paminėta Birželio įvykių sukaktis. Mat, vakare vyko Jokūbo Stuko lietuviškoji televizijos programa, taip pat skirta tiems įvykiams paminėti. Šios televizijos pro-

gramos svečiai žiūrėjo su ypatingu susikaupimu. Bežiūrint nepriklausomos Lietuvos vaizdų televizijoje, ne vienas nusirito ašara per veidą. Juk jau 15 metų, kai Lietuva pavergta.

Aplamai, šis Lapienės vasarvietės sezono atidarymas buvo įdomus tiek savo programa, tiek savo dalyviais. Svečių tarpe visą laiką buvo LLK pirmininkas V. Sidzikauskas su žmona, V. Lozoraitienė, Gen. Konsulas J. Budrys ir kiti žymesni mūsų visuomenės veikėjai.

Mirė

Jonas Markšaitis, 46 m. a., gyvenęs 777 McDonough St., Brooklyn, mirė birželio 4 d. Palaidotas birželio 8 d. Šv. Trejybės kapuose. Liko dvi seserys, Margaret Jorkšienė ir Marija Ramoškienė. Laidojo Šalinskas.

Vincei Jonuškaitei - Leskaitienei

JOS BRANGIAI MAMYTEI LIETUVOJE MIRUS,
NUOŠIRDŽIĄ UŽ UOJAUTĄ REIŠKIA

New Yorko Pabaltijo Moterų Tarybos
Lietuvių Atstovybės Klubas

Melchijoro Putelės nuotyčiai

Pramogos ir susirinkimai

Birželio 24 d. Polish National Hall, Jamaica, 108-11 Sutphin Blvd., Liet. Sporto Klubas rengia metinę gegužininkų su loterija ir įdomia programa.

Birželio 22 d. 8 val. Pilies klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, šaukiamas visuotinis skautų tėvų susirinkimas, kuriame bus padarytas pranešimas apie vasaros stovyklą ir diskutuojama dėl įsteisinimo Amerikos skautų sąjungoje.

Birželio 23 d. Port Jervis, N. Y., įvyksta studentų Santaros filisterių suvažiavimas.

SACHMATAI

New Yorke lietuvių iniciatyva rengiamas pabaltiečių žaibo turnyras. Šios įdomios individualinės varžybos įvyks birželio 22 d. 8 v. v. Liet. Atletų klube. Dalyvauti gali kiekvienas, tačiau pageidautina atsiųsti savo šachmatus. Laimėtojai gaus dovanas. (es)

ATOSTOGOS

Žemės ūkyje prie ežero, Thompson, Conn., jūs turite progos praleisti labai malonias atostogas. Adresas: J. Paknys, Box 126, Thompson, Conn. Tel.: Walnut 8-7736.

IŠNUOMOJAMAS

gražus trijų kambarių butas. Pageidaujama lietuviams. \$65. Kreiptis: Mrs. Andrew 864 Glenmore Ave. Brooklyn, MI 7-5143

PARDUODAMAS

dvių šeimų plytinis namas, pusiau atskiras, vienas aukštas laisvas, atskiri krosniai. Tel: TA 7-0695, po 6 v. v.

VASARNAMIUI

prie Thompson, Conn. reikalinga patyrusi virėja. Gali būti su vaikais. Kreiptis: J. Paknys, P.O. Box 126, Thompson, Conn. Tel. Walnut 8-7736.

CATSKILLS, DRUSKONIE HALL ANDES, NEW YORK - TEL. 2781 Maloni atostogų vieta. Aukštuma 2300. 50. akrų plotas. Medžių pavėsis. Žuvavimas, maudymasis, tenisas ir kitoki sporto žaidimai. Netoliese miestelis. Dideli kambariai. Visi patogumai. Puikus maistas. Prieinamos kainos. Busai tiesiai iš Port Authority, New Yorke.

Gydytojų gegužinė

Birželio 10 d. sekmadienį, įvyko N. Y. Lietuvių Gydytojų Draugijos pobuvis - gegužinė dr. Vytauto Avižonio sodyboj, Bay Shore, L. I.

Dalyvavo virš 30 gydytojų ir dantų gydytojų su šeimomis, viso apie 80 asmenų. Dalyviai susirinko sode, kur buvo gražiai paruošti stalai su užkandžiais ir gėrimais. Nors diena buvo vėsi, be saulės, bet svečiai beveik visą laiką praleido po atviru dangum. Po vaišių buvo šokiai jaunimui ir žaidimai, į kuriuos įsitraukė ir vyresnės kartos atstovai. Skambėjo lietuviška daina.

Iš tolimesnių svečių buvo dr. B. Matulionis iš Rhode Island. Pobūvio dalyviai išsiskirstė patenkinti ir dėkingi dr. Avižoniui už sutikimą turėti pobūvį jo sodyboj.

Dr. V. T.

PARDUODAMAS

naujas gražus vienos šeimos gyvenamas plytinis namas Bay-side sekcijoje. Dvių automobilių garažas. Skambinti: Bay-side 4-7140.

REIKALINGA

moteris vaikui prižiūrėti ir lengvam darbui Maine valstybėje prie jūros. Nuolatinis darbas. Savaitinė alga, maistas ir kambarys. Skambinti CL 6-3682.